

Καθηγητής Β. Μπέννινγκ

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Χ.Ε. 2004/05)

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (Β. Μπέννινγκ)

Επιστημονική Διεύθυνση του Προγράμματος: Καθηγήτρια Φ. Μπατσαλιά

01.00. Περιεχόμενα

Όνομασία Κεφαλαίου	Περιεχόμενα Κεφαλαίου
01.00. Περιεχόμενα	Περιεχόμενα
02.00. Περιγραφή	Περιγραφή του μαθήματος. Εμπειρέχει:στόχο, επίπεδο φοιτητών, προϋποθέσεις παρακολούθησης
03.00. Διάρθρωση	Διάρθρωση του σεμιναρίου με χρονοδιάγραμμα προβλεπόμενων μαθημάτων
04.01. Υλικό Α	Ενδεικτικό υλικό που μοιράστηκε στους φοιτητές: Λίστα συνδέσμων που συζητήθηκε στο μάθημα
04.02. Υλικό Β	Ενδεικτικό υλικό που μοιράστηκε στους φοιτητές: Σύνδεσμοι και ασκήσεις – Συσχέτιση συνδέσμων με εργασίες φοιτητών (work in progress)
04.03. Υλικό Γ	Επιστημονικά κείμενα που διδάχθηκαν στο μάθημα
05.00. Βιβλιογραφία	Βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε στο μάθημα
06.00. Πρωτόκολλο	Πρωτόκολλο μαθημάτων: Σύντομη περιγραφή της ροής του σεμιναρίου, βασισμένη σε σημειώσεις του διδάσκοντα
07.01. Αξιολόγηση Α	Αξιολόγηση του μαθήματος από τον διδάσκοντα (ερωτηματολόγιο)
07.02. Αξιολόγηση Β	Αξιολόγηση του μαθήματος από τους φοιτητές (ερωτηματολόγιο)
08.00. Εξετάσεις	Τρόπος εξέτασης του μαθήματος
09.01. Αποτελέσματα Α	Αποτελέσματα του μαθήματος: οδηγός για την επιστημονική χρήση του διαδικτύου
09.02. Αποτελέσματα Β	Ανάπτυξη νέου μαθήματος «Λογοτεχνία και μέσα»

02.00. Γενική περιγραφή

Στόχος: Πως μπορώ να χρησιμοποιήσω το διαδίκτυο, όταν συγγράφω μια επιστημονική εργασία; Μπορώ να αναζητήσω μόνο ονόματα, τίτλους και όρους ή υπάρχουν άλλες δυνατότητες; Αυτό το μάθημα θα δώσει μια επισκόπηση της υπαρκτής προσφοράς βοηθημάτων για την επιστημονική εργασία σχετικά με τη γερμανική λογοτεχνία στο διαδίκτυο. Θα παρουσιαστούν και θα δοκιμαστούν οι σημαντικότερες μηχανές αναζήτησης, οι συλλογές συνδέσμων (Linkverzeichnisse – Portale) και οι καλύτεροι τρόποι για τη βιβλιογράφηση. Θα συζητηθούν όμως και θέματα που αφορούν μια κριτική εκτίμηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου ως προς αυτόν τον σκοπό: Τι είδους πληροφορίες υπάρχουν; Πως μπορούμε να αξιολογήσουμε τις πληροφορίες αυτές; Κατά πόσο επηρεάζουν και αλλάζουν τα νέα μέσα τον τρόπο επιστημονικής εργασίας; Κατά πόσο αλλάζει η ίδια η λογοτεχνία λόγω νέων μέσων καταγραφής;

Επίπεδο φοιτητών: Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές από το 5^ο εξάμηνο και άνω.

Προϋποθέσεις: Οι φοιτητές να έχουν περάσει το προπαρασκευαστικό μάθημα («Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας») και να έχουν βασικές γνώσεις σε θέματα διαδικτύου. Λόγω ανεπαρκούς υποδομής του Τμήματός μας σε τεχνολογικά μέσα (έλλειψη εργαστηρίου υπολογιστών) πρέπει να έχει ο κάθε φοιτητής ιδιωτική πρόσβαση στο διαδίκτυο.

03.00. Διάρθρωση του μαθήματος

Συνεδρίαση	Περιεχόμενο (επιγραμματικά)
	1^ο μέρος: πρακτικά ζητήματα
1.	Εισαγωγή. Εικόνα, γλώσσα και γραφή στην εποχή του διαδικτύου: Νέες τάσεις. (Mike Sandbothe)
2.	Χρονοδιάγραμμα. Τρόπος εξέτασης. Μηχανές αναζήτησης. Βιβλιογράφηση στο διαδίκτυο (Βιβλία και περιοδικά, επιστημονικές εργασίες). (=> Frank Simon-Ritz). Επιστημονικές αναφορές στο διαδίκτυο ('τσιτάτα').
3.	Γενικές συλλογές συνδέσμων – πόρτες (επισκόπηση). Λεξικά - εγκυκλοπαίδειες. ('Κλασικά' λογοτεχνικά κείμενα στο διαδίκτυο. (=> Manfred Koltes) Σύντομη παρουσίαση και συζήτηση αποτελεσμάτων των μικρών εργασιών.
4.	Εργασία με την πόρτα (συλλογή συνδέσμων) Erlanger Liste.
5.	Εργασία με την πόρτα (συλλογή συνδέσμων) Erlanger Liste. Εναλλακτικές προσβάσεις (πόρτες).
6.	Συγγραφείς (=> Ulrike Steierwald), εποχές, επιστημονικά περιοδικά (=> Fotis Jannidis) και 'θέματα έρευνας' (=> Werner Bies) στο διαδίκτυο. Συζήτηση διαφορετικών προσεγγίσεων σε διαφορετικές συλλογές συνδέσμων. Περίληψη των αποτελεσμάτων του 1 ^{ου} (πρακτικού) μέρους του μαθήματος. Πρώτη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Σύντομη παρουσίαση και συζήτηση αποτελεσμάτων των μικρών εργασιών.
	2^ο μέρος: θέματα κριτικής, εκτίμησης και γενικότερης αξιολόγησης
7.	Οικονομία και επικοινωνία, η θέση της φιλολογίας. Νέες ποιότητες πρόσληψης της πραγματικότητας. (=> Alan Ng) Σύντομη παρουσίαση και συζήτηση αποτελεσμάτων των μικρών εργασιών.
8.	Προβλήματα εκτίμησης ποιότητας ιστοσελίδων. Πληροφόρηση και επικοινωνιακές επαφές. 'Κλειστές' και 'ανοικτές' ιστοσελίδες. Το θέμα του μεγέθους. (=> Alan Ng) Σύντομη παρουσίαση και συζήτηση αποτελεσμάτων των μικρών εργασιών.
9.	Θεσμικός και θεματικός προσανατολισμός ιστοσελίδων. Οργάνωση και προσφορά πληροφόρησης. (=> Alan Ng) Σύντομη παρουσίαση και συζήτηση αποτελεσμάτων των μικρών εργασιών.
10.	Σύνοψη των αποτελεσμάτων του 2 ^{ου} μέρους. Συζήτηση των αποτελεσμάτων. Γενική συζήτηση για το σύνολο του μαθήματος.

04.01. Υλικό Α

Thema	Adressen (Beispiele)
	alle Adressen bestätigt am 14.10.04 (immer voranstellen: http://)
Suchmaschinen	www.google.de/ (auch: www.google.com.gr/) de.altavista.com fireball.de/ www.aladin.de/ (= www.abacho.de) meta.rzrn.uni-hannover.de/ Weitere Suchmaschinen in Erlanger Liste (Suchseite). www.erlangerliste.uni-erlangen.de (die umfangreichste und am

Übersichtsseiten (Linkverzeichnisse)	<p>besten systematisierte Seite; Möglichkeit der Volltextsuche) www.uni-duesseldorf.de/fachinfo/dvb/faecher/ger (mit Übersicht der wichtigsten anderen Linksammlungen zur Germanistik) www.ub.fu-berlin.de./internetquellen/fachinformation/germanistik (die umfangreichste Sammlung zu Autoren) polyglot.lss.wisc.edu/german/irfg/ (eine gebrauchtorientierte Alternative zur Erlanger Liste, umfangreiche Sammlung zu Fachzeitschriften mit Zugriff auf elektronischen Volltext) www.literaturcafe.de (Verschiedenes zur deutschen Literatur) www.biblint.de/literaturrecherche.html (zur Literaturrecherche im Internet, im Detail expliziter als Erlanger Liste; aber auch als Link-Verzeichnis zur Germanistik) http://www.goethe.de/ins/it/rom/pro/geronlin/fxdemain.htm (ein Vorschlag des Goethe-Instituts Rom)</p>
Bibliographieren: Bücher, Zeitschriften (Artikel)	<p>www.ddb.de/ (Nationalbibliotheken in Leipzig und Frankfurt) www.bibliothek.uni-augsburg.de/info/verbund.html (Übersicht über virtuelle Bibliotheksverbände in Dld und weltweit) zu Zeitschriftenaufsätzen MLA in: www.uoa.gr (homer.lib.uoa.gr:8590/webspirs/start.ws)</p>
„klassische“ Literatur im Netz	<p>gutenberg.spiegel.de/ (Die bei weitem umfangreichste Sammlung literarischer Texte, die ohne Entgelt zugänglich ist.) www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm (Interessante und verlässliche Hinweise auf Informationen zu literarischen Texten. Die Texte selbst müssen als CD erworben werden.) www.iasl.uni-muenchen.de (Verschiedenes)</p>

www.litlinks.it : Sammlung aller deutschsprachigen Literatur im Netz (Volltext) (Helmut Schulze)

04.02. Υλικό Β

Thema	Adressen (Beispiele) (immer voranstellen: http://)	Referate
	alle Adressen bestätigt am 14.10.04	
Suchmaschinen	<p>meta.rzrn.uni-hannover.de/ fireball.de/ crawler.de/ www.aladin.de/ (= www.abacho.de) (identisch mit crawler.de) www.google.de/ (auch: www.google.com.gr/)</p> <p>Weitere Suchmaschinen in Erlanger Liste.</p>	<p>Unterschiede der Suchmaschinen Hinsicht auf konkrete Themen - Kleist und die Antike - Goethes Briefwechsel Schiller und die klassische Ästhetik - Raum, Zeit und Schrift bei</p>
Übersichtsseiten (Linkverzeichnisse)	<p>www.erlangerliste.uni-erlangen.de (die umfangreichste und am besten systematisierte Seite) www.uni-duesseldorf.de/fachinfo/dvb/faecher/ger (mit Übersicht der wichtigsten anderen Linksammlungen zur Germanistik) www.ub.fu-berlin.de./internetquellen/fachinformation/germanistik (die umfangreichste Sammlung zu Autoren) polyglot.lss.wisc.edu/german/irfg/ (eine gebrauchtorientierte Alternative zur Erlanger Liste, recht vollständige Auflistung von Autoren-Seiten) www.uni-konstanz.de/fi/ger/index.htm (ein weiteres Beispiel, ansprechendes Layout) http://www.ub.uni-konstanz.de/daba/daba.htm www.literaturcafe.de (Verschiedenes zur deutschen</p>	<p>- Erstellung von Linkverzeichnissen kurzen Angaben zum Inhalt. - Zur Struktur dieser Seiten.</p>

	Literatur) www.biblint.de/literaturrecherche_inh.html (zur Literaturrecherche im Internet, im Detail expliziter als Erlanger Liste; aber auch als Link-Verzeichnis zur Germanistik) www.goethe.de/it/rom/pro/geronlin/fxdeinh1.htm (ein Vorschlag des Goethe-Instituts Rom) (http://www.goethe.de/ins/it/rom/pro/geronlin/fxdemain.htm)	
Bibliographieren: Bücher, Zeitschriften (Artikel)	www.ddb.de/ (Nationalbibliotheken in Leipzig und Frankfurt) www.bibliothek.uni-augsburg.de/info/verbund.html (Übersicht über virtuelle Bibliotheksverbünde in DId und weltweit) zu Zeitschriftenaufsätzen: subito (s.o.) und MLA in: www.uoa.gr	Welche Bibliotheken sind für relevant? Warum? Untersuchen Bibliotheken in Hinsicht auf Themen. (Themen s.o.)
Primärliteratur	gutenberg.spiegel.de/ www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm www.iasl.uni-muenchen.de	1. Verzeichniss von Primärliteratur mit kurzen Angaben zum Gegenstand 2. Analyse dieser Seiten (physischer Status der Texte).
Fachzeitschriften im Internet		1. Welche Fachzeitschriften sind im Internet? 2. Beschreibung dieser Zeitschriften: Thematischer/historischer/thematischer Schwerpunkt, allgemein/periodisch - Seiten zu bestimmten Autoren - Beschreibung, Wertung. - Ausführliche Darstellung einzelner relevanter Seiten.
Autorensseiten im Internet		Erstellen von Verzeichnissen mit kurzen Beschreibungen.
Nachschlagewerke		
Literaturbeschaffung per Internet (Subito)		
Zitieren nach dem Internet		
Kongresse, Projekte, Modelle		
Rezensionen		
Literaturwissenschaft, -geschichte		
Institutionen, Ausbildung, Jobs		
Mailinglisten, Newsgroups, Foren, Chats		

04.03. Υλικό Γ Κείμενα

Τα επιστημονικά κείμενα, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στο μάθημα, βρίσκονται ήδη στη μεγάλη τους πλειοψηφία αναρτημένα στο διαδίκτυο. Οι τοποθεσίες τους αναγράφονται στη βιβλιογραφία (05.). Μέσω συνδέσμων μπορεί ο αναγνώστης να τα «κατεβάσει» ως ολοκληρωμένα κείμενα (Volltexte). Αυτά τα κείμενα πρέπει να θεωρηθούν μέρος της διδασκόμενης ύλης του μαθήματος

05.00. Βιβλιογραφία

Im Seminar benutzte Literatur

- Bies, Werner: „Stoff- und Motivforschung im Internet, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/bies.htm> (15.10.2004)
- Goerdten, Ulrich: „Wissenschaftliche Zeitschriften als E-Journals. Eine Zustandsbeschreibung, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/goerdten.htm> (15.10.2004)
- Jannidis, Fotis: „Germanistische Fachkommunikation im Internet“, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/jannidis.htm> (15.10.2004)
- Koltes, Manfred: „Literarische Texte im Internet. Auffinden - Nutzen – Bedeutung“, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/koltes.htm> (15.10.2004)
- Ng, Alan: „Zwischen Elfenbeinturm und Markt. Die Internet-Germanistik aus der Sicht eines Auslandsgermanisten, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/ng.htm> (15.10.2004)
- Sandbothe, Mike: „Bild, Sprache und Schrift im Zeitalter des Internet“, <http://www.sandbothe.net/39.html> (15.10.2004)
- Schönherr, Hartmut/Paul Tiedemann, *Internet für Germanisten. Eine praxisorientierte Einführung*, Darmstadt 1999
- Simon-Ritz, Frank: „Bibliographische Recherchen im Internet“, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/simon.htm> (15.10.2004)
- Steierwald, Ulrike: „Was ist ein Autor? - Zur Präsentation deutschsprachiger Schriftsteller im Internet“, in: *Germanistik im Internet. Eine Orientierungshilfe*. Herausgegeben von Frank Simon-Ritz, <http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/steierw.htm> (15.10.2004)

06.00. Πρωτόκολλο μαθημάτων

(επιγραμματικά, στα γερμανικά)

1. Sitzung, 08.10.04

1. Warum eigentlich Internet? Was ist das Internet? Brainstorming
2. Ziel des Seminars anhand des **Zeitplans**
3. praktische Fragen: Umgang mit dem PC, Leistungsnachweis ... (nach Teilnehmerzahl usw.)
4. einführend: **Bild, (gesprochene) Sprache und Schrift im Internet;** Sprachphilosophie, linguistic turn und pictorial turn bei Sandbothe (nach handschriftlichen Notizen)

2. Sitzung, 15.10.04

Wiederholung ganz kurz: Mike Sandbothe (Bild, Sprache und Schrift)

Generelle Tendenz: Integration der drei Bereiche anstatt der traditionellen Trennung

- On-line-Chat: Schrift mit synchroner Interaktivität, mit aktueller Präsenz (wie gesprochene Sprache); damit zusammen: Verschriftlichung gesprochener Sprache
- Hypertext: Verbildlichung der Schrift; nicht mehr lineare Sequenz, sondern netzartige, rhizomatische Verflechtung
- Verschriftlichung des Bildes, Ablösung des Bildes von einer vorgängigen Realität
-

Heute neu

1. vorläufiger Zeitplan (Fotokopien)
2. zum Leistungsnachweis (Kopien)
3. heute relevante Adressen (Kopien)
4. nach dieser Liste: Praxis am PC

Vorläufiger Zeitplan

08.10.04	Einführung: Bild, Sprache und Schrift im Zeitalter des Internet (Mike Sandbothe)
15.10.	Suchmaschinen. Allgemeine Linkverzeichnisse. Bibliographieren im Netz (Bücher und Zeitschriften, Fachartikel) (Frank Simon-Ritz). Zitieren nach dem Netz.
22.10.	Nachschlagewerke. Literarische Texte im Internet. (Manfred Koltes)
29.10.	Arbeiten mit der Erlanger Liste.
05.11.	Erlanger Liste und Alternativen.
12.11.	Netzliteratur. (Sabrina Ortmann)
19.11.	Germanistische Fachkommunikation im Internet. Zeitschriften. (Fotis Jannidis)
26.11.	Autoren im Internet. (Ulrike Steierwald)
03.12.	Stoff- und Motivforschung im Internet. (Werner Bies)
10.12.	Internet-Germanistik aus der Sicht des Auslands. (Alan Ng)
17.12.	„Andere Forschungsthemen“. (A. Ng)
07.01.05	Diskussion der Ergebnisse.

Wie zitiere ich nach dem Internet?

Vorschlag Schönherr/Tiedemann: **Nachname, Vorname: Titel. URL (Abfragedatum).**
 (Hartmut Schönherr, Paul Tiedemann, *Internet für Germanisten. Eine praxisorientierte Einführung*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 1999)

Leistungsnachweis: **vier** kleine Hausarbeiten

1. vergleichende Darstellung der Ergebnisse von Nachfragen an mindestens **drei Suchmaschinen** (höchstens **eine** Seite eigener Text, dazu Belege (Ausdrucke) von der Nachfrage und den Ergebnissen)
2. *Bibliographien* zu **zwei** Themen (schriftl. Hausarbeiten), sowohl Bücher als auch Zeitschriften (deutschsprachig) (höchstens **eine** Seite eigener Text, dazu Belege (Ausdrucke) von der Nachfrage und den Ergebnissen)
3. zu **einem** Thema: Zusammenstellung brauchbaren Materials aus der *Erlanger Liste* (höchstens **eine** Seite eigener Text, dazu Belege (Ausdrucke) von der Nachfrage und den Ergebnissen); zu jedem positiven Ergebnis: *Strukturbeschreibung* der Seite
4. *kritische Darstellung einer Seite*, die für die deutsche Literatur relevant ist (Literatur im Netz, Autoren-Seite, Fachzeitschrift im Netz, wissenschaftliche Themen im Netz); höchstens **eine** Seite eigener Text, dazu vielleicht Belege und Beispiele als Ausdruck

Die Ergebnisse sollen jeweils kurz im Seminar dargestellt werden.

Beispiele für Themen

- Brechts dramatische Produktion im Exil
- Expressionistische Tendenzen in Kafkas kleiner Prosa (Erzählungen)
- Thomas Manns Novelle *Der Tod in Venedig* und die literarische Dekadenz der Jahrhundertwende
- Quellen und Vorlagen für Goethes *Faust I*
- Zur Subjektkonstitution in Hesses *Steppenwolf*
- Gattungsmerkmale von Trakls Lyrik
- Schillers *Jungfrau von Orleans* und Brechts *Heilige Johanna*. Ein Vergleich
- Kleists Drama *Der Prinz von Homburg*. Eine Analyse
- Gibt es bei Kleist Anspielungen auf Homer?

Thema	Adressen (Beispiele)
	alle Adressen bestätigt am 14.10.04 (immer voranstellen: http://)
Suchmaschinen	www.google.de/ (auch: www.google.com.gr/) de.altavista.com fireball.de/

	www.aladin.de/ (= www.abacho.de) meta.rzrn.uni-hannover.de/ Weitere Suchmaschinen in Erlanger Liste (Suchseite).
Übersichtsseiten (Linkverzeichnisse)	www.erlangerliste.uni-erlangen.de (die umfangreichste und am besten systematisierte Seite; Möglichkeit der Volltextsuche) www.uni-duesseldorf.de/fachinfo/dvb/faecher/ger (mit Übersicht der wichtigsten anderen Linksammlungen zur Germanistik) www.ub.fu-berlin.de/internetquellen/fachinformation/germanistik (die umfangreichste Sammlung zu Autoren) polyglot.lss.wisc.edu/german/irfg/ (eine gebrauchtorientierte Alternative zur Erlanger Liste, umfangreiche Sammlung zu Fachzeitschriften mit Zugriff auf elektronischen Volltext) www.literaturcafe.de (Verschiedenes zur deutschen Literatur) www.biblint.de/literaturrecherche.html (zur Literaturrecherche im Internet, im Detail expliziter als Erlanger Liste; aber auch als Link-Verzeichnis zur Germanistik) http://www.goethe.de/ins/it/rom/pro/geronlin/foxdemain.htm (ein Vorschlag des Goethe-Instituts Rom)
Bibliographieren: Bücher, Zeitschriften (Artikel)	www.ddb.de/ (Nationalbibliotheken in Leipzig und Frankfurt) www.bibliothek.uni-augsburg.de/info/verbund.html (Übersicht über virtuelle Bibliotheksverbände in Dld und weltweit) zu Zeitschriftenaufsätzen MLA in: www.uoa.gr (homer.lib.uoa.gr:8590/webspirs/start.ws)
„klassische“ Literatur im Netz	gutenberg.spiegel.de/ (Die bei weitem umfangreichste Sammlung literarischer Texte, die ohne Entgelt zugänglich ist.) www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm (Interessante und verlässliche Hinweise auf Informationen zu literarischen Texten. Die Texte selbst müssen als CD erworben werden.) www.iasl.uni-muenchen.de (Verschiedenes)

3. Sitzung, 22.10.04

Wiederholung ganz kurz:

1. vorläufiger Zeitplan (Fotokopien)
2. zum Leistungsnachweis (Kopien)
3. heute relevante Adressen (Kopien)
4. nach dieser Liste: Praxis am PC

Zusätze:

1. „meta.rzrn.uni-hannover.de“ ist richtige Adresse
2. weitere Suchmaschinen in Erlanger Liste (**ansehen**)
3. Ddb.de – Übersichtsseite umfasst beide Bibliotheken (Ffm und Leipzig) (**ansehen**)
- 4.

Zusammenfassung zum Bibliographieren:

Bücher: ddb, wahlweise andere Bibliotheksverbände (nach Uni Augsburg)

Artikel nach MLA

Bücher unserer Bibliothek unter www.lib.uoa.gr (Suche in der virtuell einheitlichen Bibliothek der Uni Athen) **ausprobieren**

Heute neu:

- Übersichtsseiten (Adressen korrigieren, Inhalt korrigieren): **ausprobieren** (Vorsicht, nach korrigierter Fassung)
- Nachschlagewerke (nach Erlanger Liste)
- Literatur im Netz („klassische“ Literatur):
  - o gutenberg.spiegel.de/
  - o www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm
  - o www.iasl.uni-muenchen.de

Universität Athen, Fachbereich für Deutsche Sprache und Literatur

Hauptseminar: Literatur und Internet, WS 04/05 (W. Benning)

Wiederholung

- Übersichtsseiten (Adressen korrigieren, Inhalt korrigieren): **ausprobieren** (Vorsicht, nach korrigierter Fassung); hier Zusatz: Autorenverzeichnis der FU Berlin funktioniert (www.ub.fu-berlin.de/internetquellen/fachinformation/germanistik)
- Nachschlagewerke (nach Erlanger Liste)

Heute neu:

- Literatur im Netz („klassische“ Literatur):
  - o gutenberg.spiegel.de/
  - o www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm
  - o www.iasl.uni-muenchen.de

Arbeit mit der Erlanger Liste

Zuerst: Kategorien in der Übersicht

Dann: Projekte (Beispiele)

Nach denkbaren Referatthemen

Wiederholung

- Literatur im Netz („klassische“ Literatur):
  - o gutenberg.spiegel.de/
  - o www.xlibris.de/Autoren/Autoren.htm (Inhalt: Biographie als Hypertext, Zu den Werken: Knappe Interpretationen, Kurzzinhalte, Bibliographie; Werk nur auf CD!!!)
  - o (www.iasl.uni-muenchen.de) Rezensionen

Arbeit mit der Erlanger Liste

Zuerst: Kategorien in der Übersicht

Dann: Projekte (Beispiele)

Nach denkbaren Referatthemen

NEU

1. Noch ein Beispiel für ERLANGER Liste:

- Lessings aufklärerische Fabeln
- Quellentexte zu Goethes „Faust“
(erst ‚Geschichte‘, dann ‚Ressourcen‘, dann ‚Volltextsuche‘)

2. Eine Alternative: polyglot.lss.wisc.edu/german/irfg/

Ein wenig allgemein arbeiten (einige Autoren, einige Fachzeitschriften, dann „andere“ Forschungsthemen)

- literaturkritik.de
- Trans
- PhiN
- Medienobservationen

Bestimmen lassen: Unterschiede dieses Link-Verzeichnisses

3. Wie suche ich, was finde ich im Netz?

- Hilfsmittel wie Lexika, Enzyklopädien, Übersetzungen u.ä.
- bibliographische Angaben, Bücher und Aufsätze, auch: was gibt es davon in der Bibliothek des Fachbereichs, was gibt es in den Bibliotheken der Uni Athen
- Primärtexte (Gutenberg)
- Einführende Informationen zur Epoche und zur Gattung/zum Genre (xlibris, Erlanger Liste)
- Einführende Informationen zum Autor

Darüber hinaus: Glückssache

4. Vorschlag für die Praxis: zuerst Suche mit Erlanger Liste, dann zusätzlich mit Google

5. Kurz zu den Referaten, zuerst zu Eleni, dann; nicht vier, sondern drei!

Dann: „Germanistik im Internet“

http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/ifb_00.htm

Wiederholung

1. Noch ein Beispiel für ERLANGER Liste:

- Lessings aufklärerische Fabeln
- Quellentexte zu Goethes „Faust“
(erst ‚Geschichte‘, dann ‚Ressourcen‘, dann ‚Volltextsuche‘)

2. Eine Alternative: polyglot.lss.wisc.edu/german/irfg/

Ein wenig allgemein arbeiten (einige Autoren, einige Fachzeitschriften, dann „andere“ Forschungsthemen)

- literaturkritik.de
- Trans
- PhiN
- Medienobservationen

Bestimmen lassen: Unterschiede dieses Link-Verzeichnisses

NEU

Wie suche ich, was finde ich im Netz?

- a. Hilfsmittel wie Lexika, Enzyklopädien, Übersetzungen u.ä.
- b. bibliographische Angaben, Bücher und Aufsätze, auch: was gibt es davon in der Bibliothek des Fachbereichs, was gibt es in den Bibliotheken der Uni Athen
- c. Primärtexte (Gutenberg)
- d. Einführende Informationen zur Epoche und zur Gattung/zum Genre (xlibris, Erlanger Liste)
- e. Einführende Informationen zum Autor

Darüber hinaus: Glückssache, z.B.

- f. „andere Forschungsthemen“ bei Ng
- g. Gattungen und Genres in Erlanger Liste
- h. Zeitschriften
- i.

Vorschlag für die Praxis: zuerst Suche mit Erlanger Liste, dann zusätzlich mit Google, dann auch: Zeitschriften

Elenis Referat zur Bibliographie,
weitere Referate

Dann: „Germanistik im Internet“

http://www.bsz-bw.de/depot/media/7400000/7426000/7426829/ifb_00.htm

handschriftliche Notizen

Wiederholung

Ng, Alan: Zwischen Elfenbeinturm und Markt

Internet – Kommunikationsmittel der Marktwirtschaft

Vs

Ökonomisch unproduktive Germanistik

Darum:

Leben der Germanisten weitgehend ohne Internet

Internet als neue sinnliche Erfahrung (wie Eisenbahn, TV): Durch-die-Luke-Gucken, neu:

hohe Frequenz der Entscheidungen (Auswahl)

Technische Feinessen vs. angebotener Inhalt (Information)

Prägender Unterschied: Inlands- vs. Auslandsgermanistik

Internet in Europa:

- ⇒ Klassenmäßig elitär
- ⇒ Geistesleer/geistesfeindlich

Weiter lesen ab S. 3, handschriftliche Notizen

Wiederholung

Ng, Alan: Zwischen Elfenbeinturm und Markt

- Qualitative Beschreibungen von Web-Seiten
- Neue Medien und Wissenschaftskommunikation
- ‚Offene‘ und ‚geschlossene‘ Seiten
- Frage der Größe

Neu

Lesen ab S. 7, handschriftliche Notizen

Verschiedene Referate mit Diskussion (mindestens 30 min.)

9. Sitzung, 10.12.04

Wiederholung

- Werte wissenschaftlicher Arbeit (Seriosität) müssen auch im Netz gelten
- Grundmodell „Homepage“ – Vermarktung
- Bewertungskriterien für germanistische Seiten – Rankings
- Ziel des Netzes: kommunikativ (vs. informativ, Bücher)
- Einige gute Beispiele (LINSE, Computerphilologie, Institut für deutsche Sprache...)
- USA vs. BRD: beste, stabilste Gesprächsforen vs. umfassende Information
- Zwei Hauptrichtungen: thematische Zentrierung vs. ‚Aushang‘ einer Institution

NEU

Ab S. 10 lesen, handschriftliche Notizen

Referate, mit Diskussion (mindestens ½ Stunde)

10. Sitzung, 14.01.05

Wiederholung (möglichst kurz):

Autorenseiten (mit Diskussion)

Kritik der Erlanger Liste (mit Diskussion)

NEU

Letzte Referate, mit Diskussion

Strukturierung der Kontakte in Sprechstunde

Schlussdiskussion:

Seminarkritik

Ziele, Positiva/Negativa, Veranstaltung in ordentliches Curriculum integrieren?, Wie?

07.01. Αξιολόγηση Α

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ)

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί στα αποτελέσματα της στατιστικής επεξεργασίας των απαντήσεών σας θα στηριχθεί η συνεχής μας προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας των προπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα μας.

Ακαδημαϊκό έτος
2003-04
2004-05

Εξάμηνο

- εαρινό εξάμηνο
- χειμερινό εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος.....

1. Ο σχεδιασμός του μαθήματος ήταν μια πρόκληση για μένα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

2. Είχα συνδέσει πολλές προσδοκίες με αυτό το μάθημα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

3. Ο αριθμός των φοιτητών ήταν ο ενδεδειγμένος για την πιλοτική φάση

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

4. Θα μπορούσα να εργαστώ και με μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

5. Η συλλογή/σύνταξη του διδακτικού υλικού χρειάστηκε πολύ χρόνο

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

6. Το διδακτικό υλικό μπορεί σχετικά εύκολα να εμπλουτιστεί με τρόπο ώστε να αξιοποιηθεί και σε επόμενα εξάμηνα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

7. Το διδακτικό υλικό μπορεί σχετικά εύκολα να διατεθεί και στο διαδίκτυο

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

8. Οι φοιτητές έδειξαν αυξημένο ενδιαφέρον

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

9. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίχτηκε στη συμμετοχή τους στο μάθημα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

10. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίχτηκε στην προφορική παρουσίαση συγκεκριμένου θέματος

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

11. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίχτηκε στην γραπτή ανάπτυξη συγκεκριμένου θέματος

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

12. Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίχτηκε σε συνδυασμό των παραπάνω

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

13. Η αξιολόγηση των φοιτητών απαίτησε πολλές κατ' ιδίαν συναντήσεις μαζί τους

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

14. Αντικείμενο μαθήματος, περιεχόμενο μαθήματος, τρόπος διδασκαλίας κρίνονται ως θετική εμπειρία

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

15. Το μάθημα να ενσωματωθεί στα μόνιμα προσφερόμενα μαθήματα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

07.02. Αξιολόγηση Β

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
(ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ)

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί στα αποτελέσματα της στατιστικής επεξεργασίας των απαντήσεών σας θα στηριχθεί η συνεχής μας προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας των προπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα μας.

Ακαδημαϊκό έτος

2003-04

2004-05

Εξάμηνο

- εαρινό εξάμηνο
- χειμερινό εξάμηνο

Τίτλος μαθήματος.....

A. Παρακολούθηση μαθημάτων

16. Παρακολουθείτε γενικά με συνέπεια τα μαθήματα του Τμήματος

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

17. Παρακολουθήσατε με συνέπεια το συγκεκριμένο μάθημα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

B. Περιεχόμενο μαθημάτων

18. Θεωρείτε ότι το περιεχόμενο των μαθημάτων γενικά του Τμήματος ανταποκρίνεται στα δικά σας ενδιαφέροντα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

19. Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος ανταποκρίνεται στα δικά σας ενδιαφέροντα

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

20. Το περιεχόμενο των μαθημάτων γενικά του Τμήματος ανταποκρίνεται στις προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασής σας

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

21. Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος ανταποκρίνεται στις προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

22. Το περιεχόμενο των μαθημάτων γενικά του Τμήματος «δένουν» αρμονικά μεταξύ τους

Διαφωνώ Απολύτως	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Συμφωνώ Απολύτως
------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

23. Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος «δένει» αρμονικά με τα άλλα μαθήματα

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

24. Η «ύλη» των μαθημάτων γενικά του Τμήματος ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

25. Η «ύλη» του συγκεκριμένου μαθήματος ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

Γ. Διδακτικό υλικό

26. Το διδακτικό υλικό ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του μαθήματος

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

27. Το διδακτικό υλικό ήταν κατανοητό

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

28. Το διδακτικό υλικό ήταν επαρκές

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

29. Το διδακτικό υλικό ήταν ενδιαφέρον

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

30. Το διδακτικό υλικό ενεργοποιεί/κινητοποιεί για παραπέρα μελέτη

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

31. Το διδακτικό υλικό διευκολύνει την μελέτη

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

32. Σας δημιουργήθηκε η επιθυμία να ανατρέξετε σε πρόσθετη βιβλιογραφία ή υλικό

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

Δ. Διδασκαλία

33. Ο διδάσκων ήταν κατανοητός

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

34. Ο τρόπος διδασκαλίας ήταν ενδιαφέρον

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

35. Ο διδάσκων ήταν συνεπής κατά την προσέλευσή του στο μάθημα

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

36. Η επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος ήταν άριστη

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

37. Η επικοινωνία του διδάσκοντα με εσάς προσωπικά ήταν άριστη

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

38. Σας βοήθησε η επαφή με τον διδάσκοντα στην κατανόηση του μαθήματος

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

39. Σας βοήθησε η επαφή με τον διδάσκοντα στην επίτευξη του διδακτικού στόχου

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

40. Ο διδάσκων μπόρεσε να σας ενθαρρύνει και να σας εμπνεύσει

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

Ε. Αξιολόγηση φοιτητών εκ μέρους του διδάσκοντα

41. Ο διδάσκων σας επεσήμανε τα θετικά στοιχεία

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

42. Ο διδάσκων σας αιτιολόγησε με κατανοητό τρόπο τα σημεία, στα οποία έκρινε ότι υπάρχουν ελλείψεις

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

43. Ο διδάσκων σας βοήθησε να ξεπεράσετε αυτές τις αδυναμίες

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

ΣΤ. Συμπεράσματα

44. Αντικείμενο μαθήματος, περιεχόμενο μαθήματος, τρόπος διδασκαλίας κρίνονται ως θετική εμπειρία

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

45. Το μάθημα να ενσωματωθεί στα μόνιμα προσφερόμενα μαθήματα

Διαφωνώ Απολύτως 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Συμφωνώ Απολύτως

08.00. Εξετάσεις

Μορφή εξέτασης: τρεις μικρές εργασίες, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στο μάθημα. Μια από τις εργασίες πρέπει να εμπίπτει στην περιγραφή (4).

1. Συγκριτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων αναζήτησης σε τουλάχιστον τρεις μηχανές αναζήτησης (μέχρι μια σελίδα δικό σας κείμενο, επιπλέον εκτυπώσεις από την πορεία της αναζήτησης).
2. Βιβλιογραφίες για δύο θέματα, που θα μπορούσαν να αποτελούν θέματα για δική σας γραπτή επιστημονική εργασία. Η βιβλιογραφίες να εμπεριέχουν και βιβλία (μονογραφίες) και επιστημονικά άρθρα (μέχρι μια σελίδα δικό σας κείμενο, επιπλέον εκτυπώσεις από την πορεία της αναζήτησης).
3. Για ένα θέμα: παρουσίαση εύχρηστου υλικού από την *Erlanger Liste* (μέχρι μια σελίδα δικό σας κείμενο, επιπλέον εκτυπώσεις από την πορεία της αναζήτησης). Για δύο θετικά αποτελέσματα: περιγραφή της δομής της ιστοσελίδας.
4. Κριτική παρουσίαση μιας ιστοσελίδας, η οποία έχει σημασία για τη γερμανική λογοτεχνία και η οποία εμπίπτει στους εξής τομείς: λογοτεχνία στο διαδίκτυο, ιστοσελίδα για έναν συγγραφέα, ένα επιστημονικό περιοδικό στο διαδίκτυο, επιστημονικά θέματα στο διαδίκτυο (μέχρι μια σελίδα δικό σας κείμενο, επιπλέον εκτυπώσεις από την σελίδα που παρουσιάζεται).

Παραδείγματα για θέματα (δεν είναι δεσμευτικά)

- Brechts dramatische Produktion im Exil
- Expressionistische Tendenzen in Kafkas kleiner Prosa (Erzählungen)
- Thomas Manns Novelle *Der Tod in Venedig* und die literarische Dekadenz der Jahrhundertwende
- Quellen und Vorlagen für Goethes *Faust I*
- Zur Subjektkonstitution in Hesses *Steppenwolf*
- Gattungsmerkmale von Trakls Lyrik
- Schillers *Jungfrau von Orleans* und Brechts *Heilige Johanna*. Ein Vergleich
- Kleists Drama *Der Prinz von Homburg*. Eine Analyse
- Gibt es bei Kleist Anspielungen auf Homer?

09.01. Αποτελέσματα Α

Αποτέλεσμα του μαθήματος: Οδηγός Λογοτεχνία στο διαδίκτυο

Στα δύο μαθήματα «Λογοτεχνία και Διαδίκτυο» και «Λογοτεχνία και Διαδίκτυο 2» καταρτίστηκε ένας οδηγός (στα γερμανικά) για την επιστημονική εργασία στο διαδίκτυο (ένα μικρό portal):

Literatur im Netz

Anleitung zum wissenschaftlichen Umgang mit dem Internet.

Ο οδηγός αυτός αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας στη διεύθυνση

<http://www.gs.uoa.gr/gr/willkommen%20Linkliste.htm>.

Ο οδηγός αυτός χρησιμοποιείται από τους συναδέλφους και τους φοιτητές του τμήματος.

Ο οδηγός αποτελεί μέρος της διδασκαλίας μαθημάτων του Τμήματος, εκ των οποίων τα περισσότερα χρησιμοποιούν την πλατφόρμα e-class (eclass.uoa.gr), από την οποία παραπέμπουν στον οδηγό:

DL 01: *Εισαγωγή στην επιστήμη της λογοτεχνίας*

DL 14: *Θεωρία της λογοτεχνίας*

DL 15: *Συγκριτική Φιλολογία*

DL 51: *Κλασικισμός*

DL 61: Λογοτεχνία και μέσα.

Επίσης ο οδηγός χρησιμοποιείται στα εξής μαθήματα λογοτεχνίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος:

Ποιητική (α' εξάμηνο)

Σύγχρονες τάσεις στη θεωρία της λογοτεχνίας (α' εξάμηνο)

Ανάλυση κειμένων (Λογοτεχνικά είδη) (β' εξάμηνο)

Ανάλυση κειμένων (Θεωρητικές σχολές) (γ' εξάμηνο)

Colloquium (δ' εξάμηνο).

09.02. Αποτελέσματα Β

Αποτέλεσμα του μαθήματος: Το νέο μάθημα “Literatur und Medien”

Τα δύο μαθήματα «Λογοτεχνία και Διαδίκτυο» και «Λογοτεχνία και Διαδίκτυο 2» καταλήγουν σε μια πρόταση για το περιεχόμενο ενός νέου μαθήματος με τίτλο *Literatur und Medien*, το οποίο προβλέπεται από το ανανεωμένο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Η πρόταση αυτή αξιοποιήθηκε στην αναλυτική περιγραφή του νέου μαθήματος, όπως δημοσιεύεται στο e-class, και αποτελεί τη βάση για την οργάνωση της ύλης του μαθήματος. Παρατίθενται στις επόμενες σελίδες:

1. τη συστηματοποίηση των αποτελεσμάτων του μαθήματος «Λογοτεχνία και Διαδίκτυο (1 και 2)» (χειμερινό εξάμηνο 2004/05, θερινό εξάμηνο 2005), όπως αναφέρεται στο 'πρωτόκολλο' του μαθήματος,
2. την περιγραφή του νέου μαθήματος, όπως ανακοινώνεται στο e-class για τα χειμερινά εξάμηνα 2005/06 και 2006/07,
3. το χρονοδιάγραμμα για το μάθημα *Literatur und Medien* στο χειμερινό εξάμηνο 2005/06, όπως ανακοινώθηκε στο e-class
4. το χρονοδιάγραμμα για το μάθημα *Literatur und Medien* στο χειμερινό εξάμηνο 2006/07, όπως ανακοινώθηκε στο e-class.